

Ачкасов А. Є., доктор екон. наук, професор,
Серьогіна Д. О., аспірант
Харківська національна академія міського господарства

Чинники міського розвитку

В Україні на перше березня 2013 року міське населення складало майже 69% відсотків від наявного населення країни. У країнах Західної Європи даний показник складає – 85-90 відсотків [1]. Соціально-економічний розвиток міст – це, з одного боку, об'єктивний процес, який відбувається під впливом історичних, географічних, ресурсних, демографічних і інших чинників; а з іншої – суб'єктивний, який здійснюється через управлінські дії з боку адміністрації як на територіальному, так і на державному рівнях.

Розвиток міста – багатовимірний і багатоаспектний процес, який зазвичай розглядається з погляду сукупності різних соціальних і економічних цілей. Навіть якщо мова йде тільки про економічний розвиток, воно зазвичай розглядається спільно з розвитком соціальним. Можна виділити наступні чинники соціально-економічного розвитку: зростання виробництва і доходів; зміни в інституційній, соціальній і адміністративній структурах суспільства; зміни в суспільній свідомості; зміни в традиціях і звичках.

В даний час основною метою економічного розвитку більшості країн світу і їх міст є поліпшення якості життя населення. Тому процес соціально-економічного розвитку включає три найважливіші складові: підвищення доходів, поліпшення здоров'я населення і підвищення рівня його освіти; створення умов, сприяючих зростанню самоповаги людей в результаті формування соціальної, політичної, економічної і інституційної систем, орієнтованих на пошану людської гідності; збільшення міри свободи людей, зокрема їх економічної свободи [3].

У радянській системі народно-господарського планування розвиток регіонів і міст був підпорядкований інтересам промислового виробництва. Місто розглядалось не як економічна, соціальна, культурна і історична реальність, а виключно у вигляді «міського господарства» [2].

У 21 столітті міський розвиток підпорядкований впливу абсолютно інших чинників (рисунок 1).

Привабливий податковий режим
Розвиненість інфраструктури
Сировинні ресурси
Наявність початкового капітала та оборотних коштів
Рівень морального та фізичного зносу устаткування на промислових об'єктах
Цілісність системи підтримки і розвитку

міський розвиток

Рис. 1. Основні чинники впливу на міський розвиток.

В роботі була здійснена спроба узагальнення і класифікації основних чинників міського розвитку, але слід зауважити, що наведений перелік чинників не є вичерпаним, проте є комплексною характеристикою бачення та факторних ознак формування сучасного міського розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Госкомстат України: [електронний ресурс] // Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Пробст А. Е. Вопросы размещения социалистической промышленности. – М., 1971
3. Тодаро М.П. Экономическое развитие. – М., 1997. – С. 651.